ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18, m. 14 TELEFON nr. 27-92

BIULETYN PRASOWY

Nr. 1. Poznań, dnia 1 stycznia 1937

DO SZANOWNYCH REDAKCYJ

Niniejszem donosimy uprzejmie, że z dniem 1 stycznia 1937 roku Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych im Ks. Piotra Wawrzyniaka, przystępuje do wydawania „Biuletynu Prasowego", którego pierwszy numer załączamy.

Celem „Biuletynu" ma być utrzymywanie łączności między spółdzielczością województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego a prasą. Dostarczać będziemy Szan. Panom informacyj z zakresu wszelkich przejawów życia spółdzielczego, ze specjalnem uwzględnieniem spółdzielczości województw zachodnich. „Biuletyn" nasz będzie więc obejmował wiadomości o stanie gospodarczym spółdzielni, stosunku spółdzielczości polskiej do niemieckiej, prądach ideowych nurtujących ruch spółdzielczy, wynikach ważniejszych zebrań, postulatach spółdzielczości, obchodach i jubileuszach, powstaniu nowych spółdzielni i innych specjalnych wydarzeniach. Mamy nadzieję, że w ten sposób przyczynimy się walnie do utrzymania godności i tradycji spółdzielczości zachodniej Polski, która przez szereg lat swego istnienia wykazała jak należy służyć Ojczyźnie.

Informacje nasze będą czysto objektywne i czerpać je będziemy z bezpośrednich źródeł. Będziemy ponadto służyli Panom na żądanie zawsze wszelkiemi nam dostępnemi wiadomościami w sprawach spółdzielczych. Biuletyn wychodzić będzie początkowo na 1-go każdego miesiąca. O ileby okazała się potrzeba zmienimy okres wydawania jego na dwutygodniowy. „Biuletyn" wysyłamy bezpłatnie.

Prosimy uprzejmie o bezpłatne umieszczanie w swem cennem piśmie naszych komunikatów.

**Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych
im. Ks. Piotra Wawrzyniaka.**

OBROTY TOWAROWE POLSKICH SPÓŁDZIELNI ROLNICZO-HANDLOWYCH W WIELKOPOLSCE

W roku 1935/36 prowadziło na terenie Wielkopolski stałą działalność handlową 37 spółdzielni. Obrót ich za ostatnie lata przedstawia się następująco:

rok 1933/34	—	252.051 tonn	wartości 33,1 mil. zł
rok 1934/35	—	212.738 tonn	wartości 27,5 mil. zł
rok 1935/36	—	180.694 tonn	wartości 22,8 mil. zł

Spadek obrotów w ostatnim roku zaznaczył się zatem w stosunku do roku poprzedniego w tonnażu o 10%, a w wartości sprzedanych towarów o 17%. Nie należy jednak z niego wyciągać mylnych wniosków, że tylko obroty spółdzielni spadały. Podobne zmniejszenie obrotów bowiem notuje również giełda zbożowo-towarowa w Poznaniu, której obroty przedstawiały się:

rok 1933	—	1.460.748 tonn	wartości 251,2 mil. zł
rok 1934	—	983.307 tonn	wartości 154,2 mil. zł
rok 1935	—	860.434 tonn	wartości 124,7 mil. zł

Przyczyna tego spadku obrotów w ostatnich latach leży przedewszystkiem w zmniejszonej podaży, z powodu z jednej strony klęski posuchy, która nawiedziła Wielkopolskę, z drugiej zaś skutków stosowania w latach kryzysu ekstensywnej gospodarki na roli. Jak bardzo spadek obrotów wywołany był właśnie zubożeniem rolnictwa wielkopolskiego, świadczy procentowy udział towarów w obrotach spółdzielni. Wynika z niego, że w roku 1935/36 przypadało:

na zboże	57,8%	obrotów
na pasze	11,5%	„
na inne ziemiopłody . .	10,0%	„
na nawozy sztuczne .	10,3%	„
na opał	10,4%	„

Utrzymuje się więc od paru lat przewaga obrotów w formie skupu zbóż nad obrotami towarowemi, sprzedawanemi rolnictwu, podczas gdy w latach wysokiej koniunktury mieliśmy do czynienia ze zjawiskiem wprost odwrotnem.

Największe obroty wykazywały „Rolniki" w Nakle (16,360 tonn) i Kruszwicy (14,237 tonn). Obie te spółdzielnie mają swe siedziby nad wodą i posyłały prawie wszystko zboże szkutami do Gdańska. Następnie idą „Rolniki" w Gnieźnie (13,422 tonn), Gostyniu (12,765 tonn), Wrześni (14,467 tonn), Środzie (10,200 tonn). Reszta spółdzielni ma obroty poniżej 10 tys. tonn.

W bieżącym roku obrachunkowym zaznacza się w większości spółdzielni bardzo poważny wzrost obrotów spowodowanych lepszemi urodzajami i dużem zapotrzebowaniem na zboże. Można się z całą pewnością spodziewać, że obroty w roku 1936/37 będą znacznie lepsze niż w latach poprzednich. Kierownictwo giełdy zbożowo-towarowej w Poznaniu uważa nawet, że rok 1936 należał do jednego z najlepszych, jakie giełda przeżywała w ciągu swego istnienia.

SPÓŁDZIELNIE ROLNICZE W ŚWIECIE

Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie podaje w wydanym przez siebie „Roczniku Międzynarodowym Organizacyj Spółdzielczych" zestawienie ilości spółdzielni rolniczych w całym świecie za rok 1934, które wygląda następująco:

Afryka	1.819	spółdzelni	—	185.058	członków
Ameryka Płł.	1.245	„	—	2.343.953	„
Ameryka Łac.	1.828	„	—	153.895	„
Azja bez Rosji sowieckiej	90.072	„	—	8.469.453	„
Europa „	144.544	„	—	16.201.912	„
Oceania	881	„	—	201.996	„
Rosja sowiecka	241.451	kołchozów	—	16.474.000	„
Razem:	487.850	spółdzielni	—	44.030.267	członków

Ponieważ kołchozów sowieckich, ze względu na ich charakter publiczno-prawny, nie można zaliczyć do spółdzielni, odejmiemy cyfry odnoszące się do Rosji. Uzyskamy wówczas spółdzielni rolniczo-handlowych 246.399 z liczbą członków 27.556.267.

Gdy cyfry te zestawimy ze spółdzielniami rolniczemi polskiemi, których w roku 1934 istniało 7.321, zauważymy, że o ileby chodziło o ilościowy udział Polski, to jej spółdzielnie rolnicze stanowią 1½% całego świata, 3% świata bez Rosji i 5% spółdzielni Europy bez Rosji sowieckiej.

SPÓŁDZIELNIE KREDYTOWE W WOJEW. ZACHODNICH

Polskie spółdzielnie oszczędnościowo-kredytowe województw zachodnich, należące do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych R. P., wykazują w ostatnich kwartałach następujący stan wkładów i pożyczek:

Województwo	Ilość Spółdzielni	Wkłady: 30. 6. 36:	Wkłady: 30. 9. 36:	Pożyczki: 30. 6. 36.	Pożyczki: 30. 9. 36:
		w tysiącach złotych			
Poznańskie	172	25.495	25.211	58.376	59.057
Pomorskie	138	9.521	9.295	19.836	20.348
Śląskie	135	13.993	13.801	19.975	19.344

Porównanie cyfr z 30. 6. i 30. 9. wskazuje na pewne ustabilizowanie się koniunktury tak samo w spółdzielczości jak i w gospodarstwie całego kraju. Drobny spadek wkładów w województwach pomorskiem i poznańskiem przypisać należy strukturze rolniczej tych okręgów. W okresie od lipca do września rolnik sprzątnął już coprawda większość swych zbiorów, nie zdążył jednak zwykle ich sprzedać. Wiadomości zaś z ostatnich miesięcy oparte na prowizorycznych obliczeniach bilansów rocznych pozwalają spodziewać się znaczniejszego wzrostu wkładów i pożyczek w ostatnim kwartale 1936 roku.

WALNE ZGROMADZENIA „ROLNIKÓW"

„Rolniki", po zamknięciu roku bilansowego odbywają obecnie Walne Zgromadzenia, celem przedłożenia członkom sprawozdań z działalności oraz bilansów i rachunków strat i zysków. Jak wynika z dotychczasowych danych, „Rolniki" weszły w fazę poważniejszego ożywienia. Zainteresowanie członków Walnemi Zgromadzeniami jest żywe. Świadczą o tem dyskusje na zebraniach „Rolników" w Dobrzycy, Kórniku, Kruszwicy, Wrześni i Miejskiej Górce. Szczególnie liczny jest udział włościan, dla których dobrze prosperujący „Rolnik" staje się prawdziwym dobrodziejem, broniącym ich od wyzysku i lichwiarstwa obcego elementu. Aktualnem zagadnieniem staje się obniżenie zbyt wysokich udziałów do granic, umożliwiających włościaństwu zapisywanie się na członków spółdzielni.